

hoeken stonden op kleine glazen kandelaars, een paar gekleurde kerstboomkaarsjes, en tusschen deze en het beeld in, aan elke zijde, een papieren bouquet in een verzilverd glazen vaasje.

Mijne aandacht was er vroeger steeds op gevallen, dat de Heilige in de neerhangende rechterhand het bovenstuk eener hersenpan vasthield, waarvan twee horens zichtbaar waren, terwijl onder die hand op den voorgrond, de kort afgebroken stukken van twee bokkepooten en daarachter het kwastje van een staart nog één geheel uitmaakten met het voetstuk waarop het beeld stond. Al wat daartusschen had gelegen, was verdwenen, en moest door de phantasie worden aangevuld.

Het beeldje was in de familie Singels van vader op zoon overgegaan en de overlevering er aan verbonden, dat met dit beeld de huiszegen zou blijven of verdwijnen. De vader van Manes had dezen laatste dikwijls verhaald, hoe hij weer van grootvader den raad had gekregen zich nooit van het beeld te ontdoen.

„Al kumst doe in verlègenheid,” had deze gezegd, „verkoop 'et nooit es aldheid 1), mer naim 't mit woo-s-te geis en steis 2); 'et zal dich nog kònne redden in den uutersten nood.”

Voor dit geslacht der Singels' was de zegen van den huisgod al heel dunnetjes gelukt, en ik herinner mij zelfs dat het de oorzaak was geweest van oneenigheid tusschen de echtgenooten.

Manes had van zijn vader de vereering voor Sint Bernard of Bernades, zooals hij hem noemde, geheel en al overgenomen, en liet dus de kaarsjes op 20 Augustus ter eere van dien Heilige lustig vlammen. Omdat het geen kwaad kon, bad de geheele familie dan ook maar mee, hoewel de kinderen moeder toch wel gelijk moesten geven, dat in de groote kerk Bernades er geheel anders uitzag, en ook geen duivel in de hand had. De horens, hoeven en staart wezen er op dat dit St. Berend *niet* kon zijn.

Om daar eens en voor altijd een einde aan te maken had vrouw Singels er haar biechtvader eens over geraadpleegd, en deze had als zijne meening verkondigd, dat de eenige Heilige, die met den onderworpen satan wordt afgebeeld, de H. Michiel was. Meestal werd deze wel uitgebeiteld met de lans of den voet op een draak, maar de booze kon evengoed in vroeger eeuwen in *optima forma* zijn afgebeeld.

Voor al deze laatste woorden overtuigden haar ten volle, en zij zeide den geheelen weg over naar huis, om het vooral niet te vergeten voor zij haar echtvriend zag: „opsema fortema.”

Manes haalde de schouders op en zei eenvoudig: „Ga je gang, vrouw. Sint Michiel is op 29 September, ik zal je niet tegenhouden, maar al spreekt pastoor ook van „hopsema fortema”, hij zal mij met al zijn latijn van Sint Berend geen Sint Michiel maken.”

En zoo gebeurde het, dat jaar aan jaar, op 20 Augustus voor St. Berend

1) Antikiteit. 2) Waar je gaat en staat.